

діяльності: монографія / Н.С. Карпов, В.П. Бахін. – К.: Нац. акад. внутр. справ України, 2003. – 119 с.

3. Патент на корисну модель № 122401. Пристрій пошуковий вибухотехнічний / Ю. Ю. Орлов, К. С. Золотухін, В. К. Гончар, Я. В. Фурман, Ю. П. Приходько, Д. В. Дерігін; Нац. акад. внутр. справ. № 122401; заяв. від 13.06.2017 ; зареєстр. 10.01.2018.

4. Я. В. Фурман, В. В. Юсупов, Ю. П. Приходько, І. М. Максимчук. Огляд науково-технічних засобів, що використовуються при розслідуванні злочинів, пов'язаних з використанням вибухових матеріалів (пристроїв). Довідкове видання. Київ: Нац. акад. внутр. справ, 2020. 64 с.

5. Фурман Я.В. Проблеми застосування науково-технічних засобів, що використовують під час розслідування злочинів, пов'язаних із використанням вибухових матеріалів (пристроїв) у діяльності підрозділів національної поліції України // Актуальні питання криміналістики та судової експертизи [Текст] : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. (Київ, 19 листоп. 2020 р.) / [редкол.: В. В. Черней, С. Д. Гусарєв, С. С. Чернявський та ін.]. – Київ : Нац. акад. внутр. справ, 2020. – 461 с. – С. 421–424.

Хомко Богдан Русланович,

заступник завідувача лабораторії
досліджень у сфері інформаційних
технологій, Державного науково-дослідного
експертно-криміналістичного центру МВС
України

МОЖЛИВОСТІ СУДОВОЇ ФОТОТЕХНІЧНОЇ ЕКСПЕРТИЗИ ПРИ РОЗСЛІДУВАННІ ЗЛОЧИНІВ, ПОВ'ЯЗАНИХ З ВИКОРИСТАННЯМ ВИБУХОНЕБЕЗПЕЧНИХ МАТЕРІАЛІВ ТА ВИБУХОВИХ ПРИСТРОЇВ

За останнє десятиліття в усьому світі кількість випадків використання вибухонебезпечних матеріалів та вибухових пристроїв для вчинення злочинів невідомо зростає. По-перше, розвиток інформаційних технологій надав необмежений доступ до інформації про вибухові матеріали, вибухові пристрої та способи їх отримання (придбання, створення) з метою подальшого вчинення кримінального правопорушення. По-друге, особи, які вчиняють злочини, пов'язані з використанням вибухонебезпечних матеріалів та вибухових пристроїв, на сьогодні використовують інноваційні технології з метою досягнення своєї мети.

З метою протидії кримінально протиправній діяльності в цілому, й пов'язаною з використанням вибухових матеріалів і пристроїв зокрема, в багатьох країнах світу, в тому числі й в Україні, всі громадські місця охоплюються системами відеоспостереження, в об'єктиви яких при вчиненні кримінальних правопорушень потрапляють особи, причетні до кримінально протиправної діяльності. Це безсумнівно значно підвищує ефективність протидії кримінальним правопорушенням та їх розслідування. При цьому значну роль в процесі доказування відіграють результати судової фототехнічної експертизи. Так, при детальному вивченні всього відеоматеріалу експертним шляхом можливо встановити індивідуалізуючі ознаки одягу та речей підозрюваних осіб, транспортних засобів тощо. Однією з задач судової фототехнічної експертизи є саме встановлення індивідуалізуючих ознак (слідів експлуатаційного характеру), які зафіксовані на кадрах відеограм.

Особи які здійснюють розслідування, опрацьовують великий масив відеоінформації, на якому зафіксовані ймовірні підозрювані, але у більшості випадках камери відеоспостереження мають низьку роздільну здатність, і виділити особливі (індивідуальні) прикмети одягу та транспортних засобів слідчим шляхом не представляється можливим. Зробити це можливо в ході експертного дослідження відеоматеріалів в рамках проведення судової фототехнічної експертизи.

З метою повного та неупередженого дослідження ініціатор проведення експертизи повинен попередньо з експертом оглянути відповідний відеоматеріал для окреслення меж дослідження, а саме зазначити проміжок часу відеограми, який буде досліджуватись в процесі проведення експертизи, оскільки тривалість відеограми може бути від кількох секунд до кількох годин, при цьому найбільш інформативний момент події займає лише декілька кадрів відеограми. Після встановлення часового проміжку на стадії призначення судової фототехнічної експертизи поставити на вирішення відповідні питання:

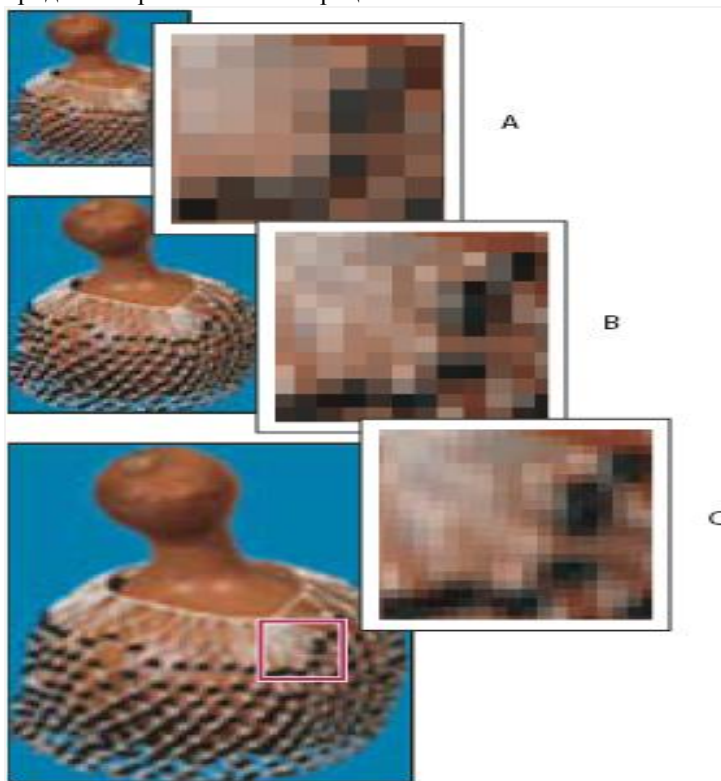
Чи можливо збільшити та покращити зображення зафіксованої особи (осіб) на проміжку часу з _ по _ у відеограмі з назвою: «_»?

В що одягнений (ті) та які індивідуалізуючі особливості одягу наявні у зафіксованої особи (осіб) на проміжку часу з _ по _ у відеограмі з назвою: «_»?

Яка марка, модель, номерний знак зафіксованого транспортного засобу на проміжку часу з _ по _ у відеограмі з назвою: «_» та які індивідуалізуючі особливості на ньому наявні?

Чітка тактика дій ініціатора проведення експертизи який здійснює розслідування злочинів, пов'язаних з використанням вибухонебезпечних матеріалів та вибухових пристроїв перед призначенням відповідної судової фототехнічної експертизи є запорукою швидкого розслідування та пошуку ймовірного правопорушника.

Саме покращення якості найбільш інформативних кадрів відеограм сприяє подальшим дослідженням. Експерти, які проводять судові фототехнічні експертизи, використовуючи новітнє обладнання та програмні комплекси, швидко та об'єктивно досліджують вже попередньо оглянутий відеоматеріал та надають відповіді на зазначені вище питання. Більш детально збільшення, покращення продемонстровано на ілюстраціях 1 - 3.

Мал. 1. Приклад покращення зображення із застосуванням ресамплінгу - збільшенні числа пікселів (збільшення роздільної здатності) [1]

Мал. 2. Приклад звичайного збільшення кадру відеограми, на якому зафіксовано номерний знак транспортного засобу

Мал.3. Приклад збільшення кадру відеограми , на якому зафіксовано номерний знак транспортного засобу із застосуванням ресамплінгу та використанням спеціалізованого програмного забезпечення

Виділення зафіксованих індивідуалізуючих особливостей одягу, слідів експлуатаційного характеру, встановлення марки, моделі та номерного знаку транспортного засобу експертним шляхом надає можливість здійснювати подальші процесуальні дії та оперативно-розшукові заходи для пошуку причетних до відповідної події учасників.

Таким чином, використання спеціальних знань з галузі комп'ютерних технологій та фототехніки у вигляді проведення судової фототехнічної експертизи при розслідуванні злочинів, пов'язаних з

використанням вибухонебезпечних матеріалів та вибухових пристроїв, значно розширює можливості суб'єкта розслідування у пошуку підозрюваних осіб, встановлення їх особистості та доказування факту їх причетності до події правопорушення.

Взаємодія суб'єкта розслідування з судовим експертом на етапі підготовки до проведення експертизи сприятиме підвищенню значущості висновку експерта по результатах проведеної судової фототехнічної експертизи як джерела доказів серед інших доказів.

Список використаних джерел

1. Офіційний сайт Adobe URL:
<https://helpx.adobe.com/ru/photoshop/using/image-size-resolution.html>
(Дата звернення 09.02.2021).

Цапенко Олександр Миколайович,

завідувач сектору вибухотехнічних та пожежотехнічних досліджень Сумського науково-дослідного експертно-криміналістичного центру МВС України;

Стасюк Василина Миколаївна,

судовий експерт Сумського науково-дослідного експертно-криміналістичного центру МВС України;

Манько Євгенія Сергіївна,

головний судовий експерт Сумського науково-дослідного експертно-криміналістичного центру МВС України

ОСОБЛИВОСТІ ПРИЗНАЧЕННЯ СУДОВОЇ ВИБУХОВО-ТЕХНІЧНОЇ ЕКСПЕРТИЗИ

Сучасний стан розвитку судової експертизи характеризується диференціацією спеціальних знань залежно від характеру досліджуваних об'єктів, появою нових завдань і нових предметних видів експертних досліджень [1, с. 20]. Формування різних видів судової експертизи перш за все зумовлено потребами судочинства. В останні роки судова експертиза використовується в різних видах процесу і регламентується Законом України «Про судову експертизу та іншими нормативно-правовими актами. Одним із видів судової експертизи є вибухово-технічна експертиза.

Судова вибухово-технічна експертиза – це підвид криміналістичної експертизи, предметом якої є фактичні дані (обставини), які пов'язані з визначенням групової належності та